

OBSAH

Úvod	9
1 Základní pojmy	15
1.1 Vlastní náklady	15
1.2 Třídění vlastních nákladů	16
1.3 Věcné rozlišování nákladů a výnosů	18
1.4 Časové rozlišení nákladů a výnosů	19
1.5 Přímé a nepřímé náklady	19
2 Základy kalkulace	21
2.1 Účel kalkulace	21
2.2 Podstata kalkulace	22
2.3 Koloběh hospodářských prostředků a kalkulace	24
2.4 Využití kalkulace v řízení	27
2.5 Uplatnění kalkulace v řízení cen	29
3 Právní normy	30
3.1 Počátky kalkulace	30
3.2 Právní normy v období podnikového účetnictví	31
3.3 Právní normy v období účetní evidence	31
3.4 Kalkulace v informační soustavě organizací	32
3.5 Směrnice pro kalkulaci vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů	34
3.6 Právní úprava propočtové kalkulace	36
3.7 Právní úprava devizové kalkulace	36
4 Kalkulační vzorce	37
4.1 Typový kalkulační vzorec	37
4.2 Oborové kalkulační vzorce	40
4.3 Průřezové oborové kalkulační vzorce	41

4.4 Pokyny pro oborové kalkulační vzorce	43
5 Kalkulační písemnosti	44
5.1 Kalkulační list	44
5.2 Kalkulační doklady	45
6 Kalkulační lhůty a povinnost sestavování kalkulací	47
6.1 Kalkulační lhůty	47
6.2 Kalkulační povinnost	48
7 Druhy kalkulací z hlediska doby jejich sestavování	50
7.1 Předběžná kalkulace a rozpočtované náklady	51
7.2 Výsledná kalkulace a skutečné náklady	55
7.3 Srovnatelnost kalkulace a využití rozdílů	59
7.4 Sestavování předběžných kalkulací	61
7.5 Význam předběžných kalkulací	66
7.6 Výsledné kalkulace a způsob jejich sestavování	67
8 Druhy kalkulací z hlediska jejich struktury	70
8.1 Odvětvové činnosti	70
8.2 Kalkulace průběžná	73
8.3 Kalkulace postupná	75
9 Oceňování v kalkulacích	80
9.1 Zásady oceňování	80
9.2 Oceňování v kalkulacích, rozpočtech, ve finančním plánu a v účetnictví	81
10 Metody kalkulace vlastních nákladů	84
10.1 Metoda zakázková	85
10.2 Metoda fázová	90
10.3 Metoda normová	95
11 Kalkulační technika	98
11.1 Druhy kalkulační techniky	98
11.2 Kalkulační technika a přímé a nepřímé náklady	100
11.3 Rozvržení režijních nákladů společných správních činností	102
11.4 Základny pro rozvržení režijních nákladů	104

11.5	Kalkulace dělením jednoduchá a průměrová	105
11.6	Kalkulace dělením s ekvivalentními čísly	107
11.7	Kalkulace dělením průběžná a postupná	109
11.8	Kalkulace přírážková	109
11.9	Kalkulace přírážková kombinovaná	110
12	Kalkulace vlastních nákladů výkonů	111
12.1	Normování nákladů	111
12.2	Kalkulace vlastních nákladů a normování nákladů	113
12.3	Režijní sazby a přírážky	114
12.4	Kalkulační položky a jejich náplň	115
13	Náklady nezahrnované do kalkulace vlastních nákladů výkonů	122
13.1	Rozdíl mezi účetnictvím a výslednou kalkulací.	122
13.2	Přehled nezahrnovaných nákladů a výnosů	124
14	Kalkulace cenová	130
14.1	Úpravy v cenové kalkulaci	130
14.2	Rozdíly ve věcném obsahu kalkulačních položek kalkulace vlastních nákladů a cenové kalkulační položky	133
15	Kalkulace v rozborové činnosti	137
15.1	Orientace rozborové práce na úseky činnosti podniků	137
15.2	Rozbor nákladů při různém stupni využití kapacity	138
15.3	Porovnávání kalkulací	142
16	Kalkulace a vnitropodnikové útvary	145
16.1	Rozpis nákladů a výnosů do hospodářských středisek	145
16.2	Využití přímých a režijních nákladů z předběžných kalkulací	147
16.3	Vnitropodnikový chozrasčet	149
17	Vztahy mezi předběžnou kalkulací a rozpočtnictvím	150
17.1	Schéma návaznosti předběžné kalkulační na rozpočtnictví	150
17.2	Směr vazby nákladů v předběžné kalkulaci a v rozpočtech střediskových nákladů	152
17.3	Použití předběžné kalkulační pro stanovení přímých nákladů v rozpočtech	152
17.4	Způsob rozpočtování režijních nákladů	153
17.5	Variantní rozpočty režijních nákladů	154
17.6	Předběžná kalkulační vlastních nákladů a rozpočty střediskových nákladů společných správních činností	157

17.7	Vazba předběžné kalkulace vlastních nákladů na rozpočet vlastních nákladů spojených s výnosy z realizace a předání výkonů odvětvových činností	159
17.8	Vazba předběžné kalkulace ceny výkonu na rozpočet výnosů z realizace a předání výkonů	159
17.9	Předběžná kalkulace vlastních nákladů a rozpočty ostatních nákladů a ostatních výnosů	160
17.10	Vazba předběžné kalkulace na rozpočtovaný hospodářský výsledek	160
17.11	Schéma vazeb mezi rozpočetnictvím, předběžnou kalkulací, účetnictvím a výslednou kalkulací	161
18	Vztahy mezi kalkulací a účetnictvím	164
18.1	Využití předběžné kalkulace v účetnictví k měření výkonů	165
18.2	Využití předběžné kalkulace v účetnictví při realizaci a předání výkonů	169
18.3	Použití čtvrtletní plánové kalkulace při oceňování výkonů hospodářských středisek	171
18.4	Použití operativní kalkulace při oceňování výkonů hospodářských středisek	172
18.5	Organizační uspořádání účetnictví při průběžné kalkulaci	172
18.6	Organizační uspořádání účetnictví při postupné kalkulaci	173
18.7	Organizační uspořádání účetnictví při metodě zakázkové	174
18.8	Organizační uspořádání účetnictví při metodě fázové	174
18.9	Organizační uspořádání účetnictví při metodě normové	176
18.10	Sestavení výsledné kalkulace z účetnictví	177
18.11	Vztah výsledné kalkulace k bilančnímu zisku	185
19	Zvláštní druhy kalkulací v průmyslu	187
19.1	Propočtová kalkulace	187
19.2	Sestavování propočtové kalkulace	188
19.3	Oceňování v propočtové kalkulaci	190
19.4	Kalkulační písemnosti a doklady k sestavení propočtové kalkulace	190
19.5	Kalkulace sdružených výrobků	191
19.6	Náklady a sdružená výroba	191
19.7	Pravidla přičítání nákladů při sdružené výrobě	193
19.8	Hlavní výrobek vzniká v posledním výrobním stupni	194
19.9	Hlavní výrobek vzniká v prvním výrobním stupni	195
19.10	Kalkulace sdružených výrobků při složitých technologiích	197
19.11	Kalkulace a kvalita suroviny přecházející do výrobků při sdružené výrobě	198
19.12	Devizová kalkulace	200
20	Kalkulace vybraných výrobků v některých odvětvích a v některých výrobních hospodářských jednotkách	201

21 Souvislý příklad	204
21.1 Základní informace o podniku a jeho úkolech	204
21.2 Zpracování informací v příkladu	207
21.3 Průvodce k příkladu	233
22 Závěr	245
Seznam použité a doporučené literatury	247

Přílohy

Ukázka účtování při průběžné kalkulaci	Příloha 1
Přehled vztahů mezi předběžnou kalkulací a ročními rozpočty	Příloha 2
Ukázka zúčtování položek podle výkazu (odpočtu) střediska (v Kčs)	Příloha 3
Schéma vazby účetnictví na průběžnou kalkulaci	Příloha 4
Schéma vazby účetnictví na postupnou kalkulaci	Příloha 5
Tabulková předvaha k 31. lednu 198.	Příloha 6